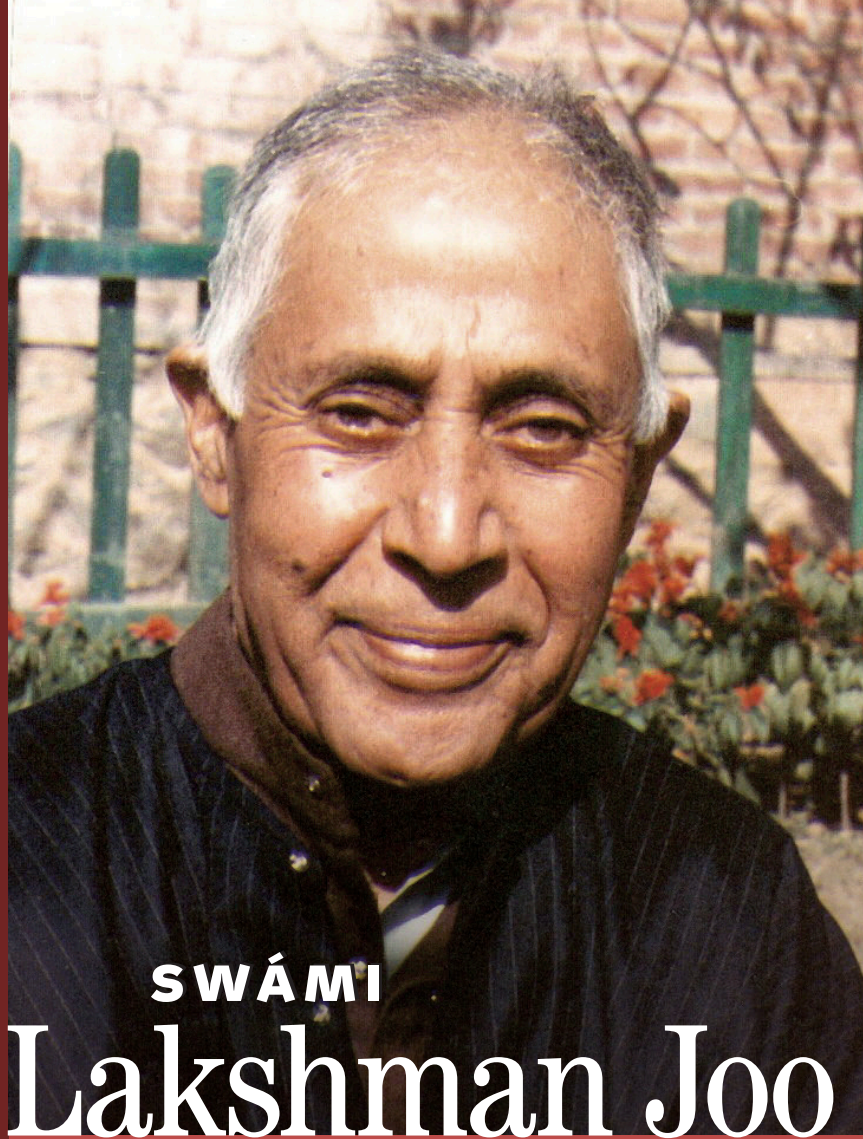

JÓGA
A VÝCHODNÍ
SPIRITUALITA

[15]

SWÁMI
Lakshman Joo

ÚSTNÍ TRADICE UČENÍ
KAŠMÍRSKÉHO ŠIVAISMU

MAKLADATELSTVÍ

kjv

PŘEKLAD A KOMENTÁŘ JIŘÍ KRUTINA

NAKLADATELSTVÍ

Swámi Lakshman Joo

Ústní tradice učení kašmírského šivaismu

Volný překlad a komentář Jiří Krutina

Nakladatelství Krutina Jiří – Vacek

Edice Jóga a východní spiritualita

Svazek 15

ISBN 978-80-87493-64-9

Ing. Jiří Krutina, Praha 2014. Text je dán volně k šíření všem žákům stezky sebepoznání a studentům kašmírského šivaismu.

Pán Šiva a mé pravé Já jsou jediným vědomím.

Kundaliní šakti je zastírající i odhalující duchovní moc Pána Šivy projevující se uvědomováním, rozlišováním, pozorností a vibrační energie mysli.

*Nejvyšší kundaliní je duchovní srdce,
je životní silou a blažeností Šivy,
je Šivou samým.*

Bůh a jedinec jsou jedno.

Uvědomění si tohoto vědomí je esencí Šivaismu.

SWAMI LAKSHMAN JOO

Předmluva

Přinášíme první překlad ústního podání posledního mistra této tradice žijícího přímo ve Šrinagáru. Jde o na praxi orientovaný text, který vykládá základní praktické východiska této jógy. Unikátním je zejména sdělení v podobě spisu Kundalini Rahasja, kde swamiji podává esoterickou znalost kundalini jógy své tradice, jak je chápána a praktikována v duchovních školách hlásící se k tzv. „kašmírskému šivaismu“, což je velmi zavádějící a nepřesný název. Jde o nauku o vědomí, jógu vědomí, esenci tzv. sanatama dharmy, věčné filozofie. Zjistíme, že mnohé pojmy a praxe jsou zde chápány jinak, než jsme zvyklí u klasické jógy. Z tohoto důvodu je pro mnohé hledající, kteří nemají znalost této nauky a vlastní přímou duchovní zkušenost zákonitě její výklad nesrozumitelný.

Úvod

Po obdržení *šaktipátu* milostí Bhagavana Nitjánandy v roce 2006 jsem začal samovolně rozpoznávat výklad nauky o vědomí a jeho moci Anuttara Trika, neboli nedvojnou tantru dnes známou pod poněkud nepřesným názvem „kašmírský šivaismus“. Současně jsem začal studovat vše dostupné o nauce trika, které je dostupné ve světě. Díky svým přátelům jsem získal i cenné anglické překlady původních jógických děl této duchovní tradice. Původní texty jsem rozpoznával i co se týká jejich vnitřní stavby a struktury, zkrátka vše mi bylo jako „mávnutím kouzelného proutku“ samo z nitra odhalováno zcela přirozeně. Později jsem si uvědomil, že to byla součást *šaktipátu*, kdy jsem se v meditaci sjednotil se svým guruem Bhagavanem Nitjánandou, který mě duchovně vedl v jiných vtěleních a opět mě v tomto životě duchovně probudil v roce 2003, což způsobilo, že jsem potkal potřebného mistra v těle, Jirku Vacka, s jehož přímou zásadní duchovní pomocí a potřebnou naukou átmavičáry jsem se znovu-uvědomil. Od té doby jsem zcela přirozeně s ustálením poznání začal inklinovat ke studiu nauky trika kašmírského šivaismu, začal překládat její základní texty a psát své vlastní. Později jsem si uvědomil podobnost s Muktánandou. Ten také obdržel šaktipát – zasvěcení od Bhagavana Nitjánandy, a pak se pro výklad nauky přiklonil ke kašmírskému šivaismu a byl tak první mistr, který jej „na západě“ propagoval v jeho praktické meditační podobě, byť ve velmi mělkém podání.

Asi v letech 2005 – 06 jsem studoval všechny dostupné zdroje a materiály o Swámim Lakshmanjoo. Byl posledním mistrem tradice Trika jógy žijícím přímo v Kašmíru. Byl jak učencem – panditou šivaismu, tak praktikujícím jogínem a džňáninem. Během své praxe se setkal i s Ramanou Mahárišem a pobýval určitou dobu i v Ramanášramu.

V roce 2009 jsem volně přeložil různě dostupné texty Swámiho Lakshmanjoo o Trika józe kašmírského šivaismu. Na svůj překlad s komentářem jsem pak zapomněl, že jej vůbec mám. V roce 2013 jsem jej opět našel v počítači a něco mě vyzvalo, abych jej finalizoval a dal k dispozici ostatním hledajícím a duchovním praktikům. Začal jsem s prací na finalizaci celého textu během nucené dovolené na chatě na Podzámčí u Domažlic v červenci 2013.

Během doby, co jsem pracoval na finalizaci textu s učením Swámiho Lakshmanjoo, mě zkontaktoval jeden jogín, který se právě vrátil z Nepálu, kde praktikoval a studoval u mistrů dzogčhenu. Sděloval mi, že prý v knihovně, kde pobýval, objevil knihu Vidžňána Bhajrava Tantra a ta jej velmi zaujala. Jeho mistr mu řekl, že to je příliš vysoká nauka. Kniha jej přesto natolik zaujala, že chtěl vyhledat mistra, který by jej mohl zasvětit do kašmírského šivaismu. Zkontaktoval tedy jednoho z dosud žijících žáků a studentů posledního známého mistra kašmírského šivaismu Swámiho Lakshmanjoo, Marka Dyczkowskiho, který bydlí ve Varanási v Indii, a stal se tak jeho žákem. Mark Dyczkowski je mimo jiné jednou z předních světových autorit na kašmírský šivaismus, tantru a sanskrt, je podobnou vzácnou kombinací učence a praktikujícího džňániho a jogína jako jeho mistr Swámi Lakshmanjoo. Je tantrikem.

Dotyčný jogín mě oslovil, zda bych se nechtěl sejít právě s Markem Dyczkovským, kterého pozval do Prahy na dvoudenní seminář o učení Tantrálóky. Shodu okolností jsme se vraceli ve čtvrtek do Prahy a v neděli nám začínal meditační seminář ve

Zlenicích. Setkání s Markem vyšlo na pátek, sobotu a neděli dopoledne. Pouze v tyto dny jsme měli také volno, kdyby to bylo jindy, nemohli bychom se sejít.

Vše přišlo samo od sebe mnou nehledáno. Prostě v okamžiku, kdy jsem editoval a komentoval text s učením Swámiho Lakshmanjoo, ozval se mi jeden jogín, zda bych se nechtěl sejít s jeho žákem – Markem D., který s ním pobýval a dnes působí jako učitel Anuttara Trika jógy a je současně věhlasným učencem na tantru (doktorát získal na Oxfordu). Od té doby jsme spolu v kontaktu. Více o jeho aktivitách, viz zde: <http://www.anuttaratrikakula.org/about-sadaasaya-mark-dyczkowski/>.

Prostě Šakti – sama esence Anuttara Triky kašmírského šivaismu tomu chtěla. Tak jsme se setkali.

Setkání bylo, jak se říká, „láskou na první pohled“. Rozpoznali jsme se pohledem. Samotný workshop nebyl ani tak důležitý z toho pohledu, že bych se dozvěděl něco nového. To, jak Marek vykládal tradiční podání nauky trika jógy, mi hovořilo přímo ze srdce. **Hned na začátku zdůraznil, že základem je samo vědomí a co nejsilnější uvědomění v něm. Naprostým základem je pak spočívání v samotném pozorujícím Já, které je naší duchovní podstatou, a to je esencí trika jógy.** Tu považuje za nejvyšší nauku v souladu s jejími starobylými mistry, neboť se jedná o nauku o vědomí a jeho moci, která naopak všechny duchovní směry chápe jako různé úrovně poznání Já, a tedy i do různé míry osvobozující nás z nevědomosti. Anuttara Trika je pak esencí spirituality věčné filozofie. Mark vystupoval velmi pokorně, zbožně. Výklad byl provázen meditacemi, včetně základní praxe přirozené dynamiky dechu Srdce, jak ji učí verše 24, 25, 26 ve Vidžňáně Bhajravě Tantře a jak o ní píše ve svých knihách Stezka siddhů, a to samozřejmě jako prostředky k **rozšíření vědomí na základě prvotního poznání, že jsme vědomí rozlišené od všeho, co si můžeme uvědomovat, nikoliv jako metody pro dosažení poznání bez současného prvotního zaměření na samo vědomí, kterým stále jsme a jež je počátkem i koncem všech praxí.**

Na setkání jsem mu daroval i mé dva překlady textů k. š. s věnováním. Setkání bylo srdečné. Později mi napsal:

„I felt honoured by your presence and although you may not have learnt much from the very basic introduction offered in the workshop, I hope that it confirmed that your understanding of K" S is correct. If you decide to translate my Doctrine of Vibration or any other of my books, I would gladly respond to any queries you may have.“

ALL THE BEST, MARK (SADAA" SAYA)

Jelikož jsme dosud nepublikovali žádné texty o učení mistra Swámiho Lakshmanjoo a jeho fotografie jsou rozšířeny mezi hledajícími našeho společenství, tak tímto pojednáním doplňuji dostupné informace o jeho podání učení pro všechny žáky stezky sebepoznání a zájemce o studium kašmírského šivaismu.

Kombinace duchovního mistra, tedy plně realizovaného jogína s duchovní mocí vést druhé ke stejnému poznání a vysvobození a současně znalce tradičního výkladu nauky jako k. š. je vzácná. **Lakshmanjoo i jeho žák Mark zdůrazňují, že je nutné**

nejprve získat skutečné pochopení nauky o vědomí a jeho moci, než se žák pustí do meditace. Proč, je zřejmé: pěstování tzv. intuitivního meditačního vhledu (*sattarka*) je základním bodem trika jógy. Jedná se o jógu vědomí, a bez správného pochopení nelze dosáhnout cíle. Bez dostatečného „zasvěcení“ pak žák často v praxi nedosahuje cíle, byť často a dlouho medituje. Studium nauky je nezbytnou součástí společného satsangu s mistrem. Pouze pak předávají mistři trika jógy i zasvěcení duchovní – *šaktipát*. Svým způsobem je tento postup oprávněný. Pokud je žák očištěn studiem nauky o vědomí, získává i jeho přímé uvědomění. Přímá duchovní zkušenost a pěstování meditačního vhledu – vyšší složky mysli – tzv. *buddhi* a přímé *duchovní intuice* je na stezce sebepoznání k vysvobození zcela zásadní.

Současně nauka trika jógy stejně jako nutnost očisty intelektu a získání správného rozlišování zdůrazňuje i nutnost pravé zbožné oddanosti cestě, učení a mistrovi. Anuttara Trika společně rozvíjí a očišťuje jak intelekt, tak srdce.

Swámi Lakshman Joo (9. 5. 1907 – 27. 9. 1991)

Swámi Lakshmanjoo je posledním známým velkým mistrem a současně učencem v tradici nedvojného kašmírského šivaismu, který působil přímo ve Šrínagaru v Kašmíru, v místě, kde tato duchovní tradice siddhů vznikla. Pro jeho duchovní dosažení doprovázené hlubokou znalostí své tradice je podoben vzácnému drahokamu. Právě jeho současná hluboká znalost tradičních písem této nedvojně starobylé tantrické tradice – esence tantry jako takové, jej odlišuje od ostatních mistrů, kteří sice dosáhli stejného poznání, ale jejich výklad nauky je omezen kvůli neznalosti tradičních zdrojů a původního jazyka – sanskrtu.

Narodil se přímo ve Šrínagaru. Už od svého raného dětství se věnoval studiu a praxi učení své unikátní tradice. Díky své intelektuální schopnosti a síle duchovního dosažení dosáhl duchovně i intelektuálně poznání Nejvyšší reality, která je předmětem této tradice. Narodil se s obrovskou kapacitou paměti, a proto pro něj bylo učení tradičních textů v sanskrtu snadné. Kromě znalosti písem a nauky kašmírského šivaismu měl i rozsáhlou znalost tradičních náboženských a filozofických textů Indie. Dokázal z paměti tradiční texty sdělovat v souladu se svým duchovním dosažením a dokonce sdělovat jemné nuance, či dokonce chyby v tradičních textech vzniklých přepisem. Jeho reputace džňániho a učence se brzy rozšířila, a tak duchovní učitelé a učenci jak indiští, tak západní z celého světa za ním jezdili pro jeho požehnání a možnost s ním studovat a praktikovat. Stal se známým jako mistr nedvojně tradice trika jógy kašmírského šivaismu i jako zbožný uctívateľ – bhakta Pána Šivy, jak se nazývá Bůh v této tradici.

Po celý svůj život Lakshmanjoo učil své žáky, studenty a uctívatele stezku oddanosti Šivovi a stezku vědomí – džňánu v tradičním podání své tradice. Vyhýbal se přílišnému veřejnému působení, nevyhledával slávu ani věhlas. Věděl moc dobře, že kašmírský šivaismus je esencí lidské spirituality – nejvzácnější drahokam a že je to pouze výsledkem Boží milosti, kdy ti, kteří opravdu touží po poznání a jsou přitahováni tímto učením, se k němu také dostanou. Jeho opravdovým přáním bylo, aby nauka kašmírského šivaismu byla zachována i pro další generace, tedy pro všechny, kteří se uschnou k seznámení se s tímto učením, k jeho přijetí a realizaci duchovně i intelektuálně. Díky tomu jej považují za součást své duchovní tradice a rodiny.

V 70. letech minulého století se Swámim Lakshmanjoo studovalo mnoho západních žáků a učenců, kteří zajistili swámiho přání zachovat tradiční písmena kašmírského šivaismu, tohoto pokladu lidské spirituality věčné filozofie, pro následující generace. Právě z jejich textů a překladů, které vznikly v přítomnosti Swámiho Lakshmanjoo, jsem čerpal i já ve svém studiu. Mezi tyto jeho západní žáky patřil i Mark Dyczkowski, s kterým jsem se setkal v Praze.

Ze života Swámiho Lakshmanjoo

Swámidží se narodil 9. května 1907 jako Lakšmana Raina přímo ve Šrínagaru. Byl pátým dítětem devíti sourozenců. V Kašmíru je zvykem, že každá hinduistická rodina má svého vlastního kněze, který pro ni provádí všechny náboženské obřady a rituály a současně jim dává rady v duchovních a náboženských otázkách. Rodinným knězem

swámiho rodiny byl Swámi Ram. On byl i swámidžího mistrem, přesněji guruem jeho guru.

Swámi Ram žil rodinným životem, jako většina šivaistů. Během jednoho velkého zemětřesení v Kašmíru přišel o svou ženu a dítě. Po uplynutí mnoha let se rozhodl, že se znovu ožení, ale jeho bývalá tchyně byla rezolutně proti. On to vzal jako přímý poukaz od Boha, aby veškeré úsilí obrátil k hledání Boha, a to také učinil. Tak začal meditovat po stále delší a delší období. Dokázal sedět po mnoho dní zcela nehybný v hluboké meditaci. Po čase ztratil i schopnost ovládat nohy. Když dosáhl vrcholu duchovního dosažení, zcela přestal věnovat pozornost svému tělesnému poškození.

Swámi Ram si velmi vážil swámidžího otce Nariana Dase a jeho matky Arnimaly, a oni mu opětovali svůj velký respekt a úctu jako k duchovnímu. Otec swámidžího byl velmi úspěšný obchodník a podnikatel a současně velmi vážený a zbožný muž v Kašmíru. Vlastnil síť obchodů, a tak zajišťoval zejména Britům, kteří navštěvovali Kašmír, vše potřebné. Byl velmi podnikavým a moderním mužem a vždy hledal příležitosti, jak by rozšířil své podnikání. V jeho době místní Maharádža vyhlásil zákon, že pouze místní lidé narození přímo v Kašmíru mohou kupovat a vlastnit v Kašmíru půdu. To byl problém zejména pro Brity. Jeho britští přátelé jej seznámili se systémem tzv. hausbótů, který existuje v Holandsku. Uvědomil si, že Kašmír se svými jezery a řekami může úspěšně zavést tento systém hausbótů, který by umožnil pobývat v Kašmíru i cizincům, kteří jinak nemohli zde nakupovat půdu a pozemky. Tak Narian Das zkonstruoval první housebot, a tím začal celý průmysl výroby těchto obytných lodí v Kašmíru. Jeho podnikání slavilo opět velký úspěch a do dnešních dnů tento podnik umožňuje pohodlné cestování turistům v Kašmíru.

Rodiče Swámiho Lakshman Joo se svým mistrem, Swámim Ramem

Oba dva srdečně sloužili svému učiteli Swámimu Ramovi, a svámidžího otec dokonce nechal postavit Swámimu Ramovi malý domek. Swámi Ram řekl swámidžího rodičům, že jejich syn je předurčen být velkou duchovní duší. Během posledních dnů svého života Swámi Ram bedlivě střežil malého Lakšmana. Ke konci života, když se připravoval k odchodu z tohoto světa, určil svého nejbližšího žáka Swámiho Mehtabkaka, aby se jej po jeho smrti ujal, zasvětil jej do praxe šivaismu, učil jej a naplnil jej spiritualitou kašmírského šivaismu.

Lakšmanovi bylo sedm let, když Swámi Ram opustil tento svět. Už ve svém mladém věku Lakšman vstupoval spontánně do stavů hluboké meditace. Po odchodu Swámiho Ráma, se stal žákem Swámiho Mehtabkaka. Swámidží se stal jeho žákem a uctívatelem a veškerý svůj čas zasvětil studiu a službě svému mistrovi. Stal se jeho nejbližším žákem.

V Indii a Kašmíru rodiče tradičně připravují pro své děti manželské partie, a to už od útlého mládí. Stejně tak už pro třináctiletého Lakšmana jeho rodiče našli vhodnou nevěstu. Mladý Lakšman svým rodičům říkal, že nemá žádnou touhu po manželství a že mu tím způsobují bolest, neboť on chce celý svůj život zasvětit hledání a poznání Boha. I přes nucení, mladý Lakšman odmítal. Aby unikl tomuto tlaku ze strany rodičů, rozhodl se opustit domov. Doma nechal pouze zprávu, že odešel hledat Boha, ať o něj nemají strach. Když se to rodiče dozvěděli, dali jej hledat po celém Kašmíru. Po určité době jim jeden cestovatel projíždějící Šrínagarem řekl, že mladý asketa byl viděn v odlehleém lese známého jako Sádhu Ganga. Podle popisu odpovídal Lakšmanovi. Jeho otec se za ním vydal do lesa a našel jej. Naléhavě prosil Lakšmana, aby se vrátil domů. Swámidží z počátku odmítal, ale nakonec svolil, ale za podmíněk, že jej nebudou nutit ke svatbě a že musí pochopit, že jeho jediným cílem v tomto životě je služba jeho mistrovi a dosažení poznání Boha.

Brzy poté mu nechal jeho otec koupit krásný kus země a nechal mu postavit dům, kde by se mohl věnovat nerušeně svému poslání bez jakéhokoli materiálního nedostatku.

V roce 1933, ve svých jednadvaceti letech, swámidží publikoval Abhinavaguptův komentář Bhagavad Gíty. Současně naprosto odmítal jakékoliv předurčení kohokoliv pro duchovní praxi a dosažení, nezávisle na kastě či barvě kůže. Už ve své předmluvě k Bhagavad Gítě uvádí, že ti, kdo zabraňují v přístupu k duchovnímu poznání a nauce lidem z nejnižších kast nepochopili univerzální zprávu Pána a nesprávně interpretují písma. V Evropě se tehdy dostal k moci Hitler.

Zcela znenadání mladý světec opustil Kašmír a navštívil několik míst v Indii. Chtěl navštívit i jiné mudrce a světce, a tak se ujistit ve svém duchovním dosažení. Nejdříve strávil nějaký čas na plážích nedaleko Bombeje, kde ustálil své dosažení. Pak strávil nějaký čas s Mahátmou Gándhím v Sevagramu, pak strávil určitý čas u Šrí Aurobinda, kde zejména Matka (*duchovní partnerka Šrí Aurobinda*) projevovala o něj zájem. **Nakonec si našel cestu i do Ramanašrámu a setkal se s Ramanou Mahárišem, mudrcem z Arunáčaly. Už při vstupu do haly se jejich oči setkaly a Ramana mladého světce přijal velmi láskyplně. Podle slov Swámiho Lakshmanjoo došlo k zasvěcení pohledem (Drg-díkša). Zde strávil několik týdnů v přítomnosti Ramany Mahárišiho. Společně chodili na procházky, a dokonce jsou dva jejich rozhovory uvedené v Talks. O Ramanu Mahárišem prohlásil, že**

je největším světcem, který chodil po zemi během posledních tisíc let. Toto vyjádření mistra je jistě významné. Podle svých slov, považoval tyto „zlaté dny za božské“. Tak swámidží oživil duchovní spojení mezi Madrásem a Kašmírem, neboť mnich Madhurádža v devátém století odtud navštívil Abhinavaguptu v Kašmíru. Pak se vrátil zpět do Kašmíru s potvrzením a prohloubením svého duchovního dosažení.

Postupně se šířila jeho známost. Nakonec jej navštěvovali i nejrůznější duchovní učitelé a vůdci. Jezdili za ním a vzdávali mu svoji úctu, aby obdrželi jeho daršan. Byl mezi nimi i Swámi Muktánanda, který jako první indický učitel začal šířit „na západě“ nauku kašmírského šivaismu jednoduchou a populární formou. Stal se známým mistrem a učencem nedvojného šivaismu.

Když jeho otec zemřel, zanechal svého syna se svým dědictvím a s dostatečným finančním zabezpečením, aby se mohl věnovat svému poslání. Tak swámidží po celý život nepřijímal peníze od nikoho, ani za své učení a působení. Lidé mu přesto často dávali peníze, ale vždy je odmítal, přijímal je pouze v případě oslav výročí mahásamádhi jeho mistra, na které je použil.

Swámi Lakshmanjoo učil, že jógické síly jsou zcela přirozeně součástí cesty sebepoznání v Božském vědomí. Jak jeho mistr, tak mistr jeho mistra, vládli těmito jógickými silami a vždy je používali výjimečně v případě lidí, kteří potřebovali pomoc. Sám swámidží varoval své žáky a uctívatele před snahou o jejich dosahování, neboť jsou překážkou na cestě k Bohu a pravému duchovnímu dosažení; mohou způsobit, že žák sejde z cesty. Lidé chodili ke swámidžimu se svými dotazy k nauce a praxi, ale byli i ti, kdo k němu přišli zkrátka pro pomoc. Často se rekrutovali z nejnižších chudých vrstev hinduistické i muslimské společnosti. Přicházeli z mnoha důvodů, například: s nemocnou krávou, nemocí v rodině, posednutím zlými duchy, získání zaměstnání nebo s žádostí o zdravé děti apod. Swámidží je nikdy neodmítl. Při mnoha příležitostech použil své schopnosti – siddhi, ale tak, že si toho nebyli dotyční ani vědomi, ale jejich problémy se sami od sebe řešili k dobru. Samotná víra uctívatelů k němu byla obrovská, přezdívali jej Lál Sáhíb neboli přítel Boží.

Každý rok, podle lunárního kalendáře, swámidží slavil své narozeniny. Byla to vždy slavnostní událost na konci jara. Lidé přicházeli nejen z Kašmíru, ale z celé Indie, každý byl vítán. V tento speciální den podával jídlo až 15 000 lidí. Poskytoval vše ze svého a nic si nežádal.

V Indii jsou tradičně brahmíni čistí vegetariáni. Ale z určitých důvodů kašmírští brahmíni maso jedí. Swámidží však již od svého mládí maso nejedl. Maso odmítal i od své matky, která věřila, že jej děti potřebují ke svému růstu.

Existuje jedna příhoda, kdy jeden z jeho žáků při jedné příležitosti koupil a zabil ovci, a tak pohostil své zaměstnance. Lakshmanjoo si jej zavolal a řekl, zda ví, co udělal, že celou noc musel bdít a snášet bolest a utrpení té zabitě ovce. Jeho vegetariánství bylo v jeho případě absolutní a zřejmě zcela přirozené.

27. září 1991 Swámi Lakshmanjoo ve věku 84 let dosáhl konečného vysvobození (*mahásamádhi*) a opustil své fyzické tělo a tuto úroveň.